

Průvodní zpráva

Mapa objektů hospodářské činnosti člověka v lesích Drahanské vrchoviny, zachycených v archivních pramenech

Typ výstupu: Nmap – Specializovaná mapa s odborným obsahem

Výstup vznikl při řešení projektu DG20P02OVV017 – “Mapování kulturního dědictví hospodářské činnosti člověka v lesích” v rámci Programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II), podpořeného prostředky Ministerstva kultury ČR.

Předkládající organizace:

Mendelova univerzita v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta, Zemědělská 1, 613 00 Brno

Řešitel projektu:

Jan Kadavý

Autoři:

Karel Maráz, Tomáš Mikita

Archivní průzkum:

Karel Maráz

Brno, červen 2022

1. Cíl výsledku

Cílem výsledku je specializovaná mapa s odborným obsahem (Nmap) s názvem „**Mapa objektů hospodářské činnosti člověka v lesích Dražanské vrchoviny, zachycených v archivních pramenech,**“ která na základě archivních pramenů prezentuje na projektem vybraných analyzovaných lokalitách v oblasti Dražanské vrchoviny relikty antropogenní činnosti.

2. Vlastní popis výsledku

Ve specializované mapě s odborným obsahem „**Mapa objektů hospodářské činnosti člověka v lesích Dražanské vrchoviny, zachycených v archivních pramenech,**“ je zobrazen výsledek archivního průzkumu pro projekt relevantních tuzemských i zahraničních archivů a jejich archivních fondů (včetně digitalizovaných) a fotosbírkou Národního památkového ústavu, územně odborného pracoviště Kroměříž a archivních a edičních zdrojů dalších paměťových institucí (Moravská zemská knihovna v Brně) pro oblasti Dražanské vrchoviny. Kde nebyla přesná identifikace lokality z archivních pramenů možná, došlo k využití poznatků archeologického průzkumu. V rámci tří území (Jih, Střed, Sever) byla provedena heuristika archivních pramenů a v nich hledány relikty antropogenní činnosti v lesích, které se nacházejí na pozemních určených k plnění funkce lesa. Mapy jsou členěny do tří výkresů podle jednotlivých lokalit. Jestliže se relikty antropogenní činnosti nenacházely sice přímo v mapě příslušné lokality, nebyl však od jejich hranic příliš vzdálen, byl do mapy zanesen rovněž.

Výstup je součástí projektové etapy 2: Ověření výskytu objektů hospodářské činnosti člověka v terénu, konkrétně aktivity 2_3 (archivní průzkum). Došlo k naplnění plánovaného cíle dle projektu, a to v rámci projektové etapy 3: Tvorba tematických výstupů projektu, aktivity 3_4 (tvorba specializovaných map s odborným obsahem).

3. Návrh využití výsledku (definování subjektů, které by měly být uživateli výsledků)

Specializovaná mapa „Mapa objektů hospodářské činnosti člověka v lesích Dražanské vrchoviny, zachycených v archivních pramenech“ a v ní zachycené informace mohou najít, jak již bylo autorem publikováno (Maráz 2002a, s. 420), využití v oblasti ochrany životního prostředí, environmentálního vzdělávání, rekreace a edukativní náplni turistických tras, obnově původní lesní biodiverzity, lesnictví, historickém bádání v oblasti lesního hospodářství, kulturní krajiny, státní památkové péče. Najde tedy uplatnění zejména u Lesů České republiky, Národním památkovém ústavu, univerzitách, odborech životního prostředí příslušných úřadů, Klubu českých turistů ad.

Mapa bude veřejně přístupná na internetových stránkách projektu <https://mahole.ldf.mendelu.cz/>.

4. Seznam použité související literatury

Balák I. (2019): Moravský kras: jeskyně a člověk. Průhonice 2019.

Bayer J. (1834): Verbesserte und vermehrte Ausgabe der Karte des Maehr. Schles. Gouvernements. Dostupné z: <https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/view/uuid:7315722a-869a-40ac-8fdb-91737ced0234?page=uuid:6cb8baf1-d756-4603-af9b-010b619b4a05>

GISTRALIK (2022): Geografický informační systém tradiční lidové kultury 1750-1900. Obec Klepačov. Dostupné z: <https://gistralik.muni.cz/vyhledavani.html#f=Klepa%C4%8Dov>

Kadavý J., Knott R., Uherková B., Kneifl M., Adamec Z. (2022): Which types of stools (according to morphological features) can be seen in the landscape of Dražanská Highland? In: Fialová J. (ed.): Conference Proceedings of Public recreation and landscape protection – with nature hand in hand!, May 09–10, 2022: 681–686.

MAHOLE (2022): Mapping the cultural heritage of human activities in forests. Dostupné z: <https://mahole.ldf.mendelu.cz>

Maráz K. (2022a): *Using the Knowledge of Written Sources for Nature Conservation and Recreation in the Forests of the Dražany Highlands*. In: Fialová J. (ed.): Conference Proceedings of Public recreation and landscape protection – with nature hand in hand!, May 09-10, 2022, s. 418–421.

Maráz K. (2022): *K možnostem využití obecních a školních kronik jako pramene pro výzkum antropogenní činnosti člověka v lesích na příkladu Dražanské vrchoviny*. Archivní časopis (v tisku).

Suchánková S.; Vild O.; Szabó P.; Chudomelová M.; Hédl R. (2021): Metodika ke zpracování archivních materiálů o historickém využívání lesních majetků. Schválená metodika Ministerstva zemědělství České republiky 12451/2021-MZE-16222/M222.

ÚHÚL (2022): Informace o lesním hospodářství. [online]. Dostupné z: <https://geoportal.uhul.cz/mapy/mapylhpovyst.html>; dostupné z: <https://geoportal.uhul.cz/mapy/mapylho.html>

5. Seznam publikací, které předcházely výsledku specializovaná mapa s odborným obsahem a byly publikovány

Maráz K. (2022): Using the Knowledge of Written Sources for Nature Conservation and Recreation in the Forests of the Drahaný Highlands. In: Fialová J. (ed.): Conference Proceedings of Public recreation and landscape protection – with nature hand in hand!, May 09-10, 2022, s. 418–421.

6. Data na elektronickém nosiči dat

- (1) Specializovaná mapa s odborným obsahem „**Mapa objektů hospodářské činnosti člověka v lesích Drahanské vrchoviny, zachycených v archivních pramenech**“, mapový list (elektronická verze) - Výkres 1, 2, 3 ve formátu *.pdf
- (2) Zdrojové soubory mapy ve formátu *.shp jsou uloženy ve složce GIS.
- (3) Mapový projekt je dostupný ve složce PROJECT.
- (4) Specializovaná mapa s odborným obsahem „**Mapa objektů hospodářské činnosti člověka v lesích Drahanské vrchoviny, zachycených v archivních pramenech**“, textová část ve formátu *.pdf
- (5) Specializovaná mapa s odborným obsahem „**Mapa objektů hospodářské činnosti člověka v lesích Drahanské vrchoviny, zachycených v archivních pramenech**“, Průvodní zpráva k výsledku ve formátu *.pdf

Formát dat:

Vektorová data jsou uspořádána ve vrstvách v geografické databázi a byla zpracována v programu ArcGIS Pro. Veškerá data k *mapovému projektu* jsou dostupná ve složce **PROJECT**. Mapový projekt je uložen jako mapový soubor ve formátu *.aprx.

Zdrojové soubory mapy ve formátu *.shp (včetně přidružených souborů *.dbf, *.sbn, *.sbx, *.prj, *.shx) jsou uloženy ve složce **GIS**.

Souřadnicový systém:

Data geografické databáze jsou uložena v souřadnicovém systému SJTSK_Krovak_East_North.